

NGHIÊN CỨU SỬ DỤNG THẢO DƯỢC THAY THẾ KHÁNG SINH BỔ SUNG TRONG THỨC ĂN CHĂN NUÔI

TS Nguyễn Tài Năng, ThS Nguyễn Thị Quyên

Trường Đại học Hùng Vương

Việc lạm dụng hay sử dụng bất hợp pháp thuốc thú y là nguyên nhân gây tồn dư kháng sinh trong thực phẩm, không chỉ ảnh hưởng tới vật nuôi, mà còn gây nguy hại nghiêm trọng đến sức khỏe con người do xuất hiện các chủng vi sinh vật gây bệnh kháng thuốc. Hiện nay, một số kháng sinh đã bị cấm và trong tương lai có thể sẽ cấm hoàn toàn các loại kháng sinh bổ sung vào thức ăn chăn nuôi, đòi hỏi phải có cách tiếp cận mới để phát triển bền vững ngành chăn nuôi nước ta. Theo hướng này, Trường Đại học Hùng Vương đã đề xuất và được phê duyệt thực hiện đề tài “Nghiên cứu chọn và sử dụng một số loại thảo dược trên địa bàn tỉnh Phú Thọ thay thế kháng sinh bổ sung thức ăn cho lợn”. Đề tài đã nghiên cứu lựa chọn được một số loại thảo dược có thể thay thế kháng sinh tổng hợp mà vẫn đảm bảo việc phòng bệnh cho vật nuôi và không gây tồn dư trong thực phẩm, góp phần giải quyết hiệu quả vấn đề nêu trên.

chăn nuôi (trong đó có 9 loại có khả năng kháng khuẩn tốt với các vi khuẩn có khả năng gây bệnh ở lợn) và lựa chọn được 4 loại thảo dược (riêng, rễ quạ, cỏ xước và cỏ sữa) để thử nghiệm phương pháp, quy trình chế biến, bảo quản. Kết quả bước đầu đã tạo ra được 3 sản phẩm dạng bột phù hợp để phối trộn vào thức ăn chăn nuôi; tiến hành thử nghiệm đánh giá hiệu quả bổ sung các sản phẩm trên vào thức ăn chăn nuôi lợn cho kết quả tốt, khả quan về mặt khoa học và hiệu quả kinh tế. Cụ thể:

Về tính phổ biến của một số loại thảo dược có tính kháng khuẩn trên địa bàn tỉnh Phú Thọ: để tiến hành khảo sát, điều tra các loại thảo dược có tính kháng khuẩn phổ biến trên địa bàn tỉnh Phú Thọ, đề tài đã sử dụng Danh mục các loài thảo dược có tính kháng khuẩn theo mô tả của tài liệu Cây thuốc Việt Nam và kết hợp kinh nghiệm sử dụng cây làm thuốc trong dân

gian. Kết quả nghiên cứu cho thấy, có nhiều loại thảo dược có sẵn trên địa bàn tỉnh Phú Thọ (phổ biến nhất trong tự nhiên là cỏ sữa, cỏ xước, rau sam), tuy nhiên, người dân không sử dụng nhiều trong chăn nuôi (một số ít người dân sử dụng rễ quạ để chữa vết thương ngoài da cho gia súc; cỏ sữa và cỏ xước để phòng và điều trị tiêu

chảy ở lợn con...). Phương thức sử dụng thảo dược trong chăn nuôi của người dân chủ yếu ở dạng tươi, chỉ có cỏ xước và cỏ sữa được sử dụng ở dạng khô. Các loài thảo dược này tuy mọc khá phổ biến trong tự nhiên nhưng để thu được số lượng lớn là không dễ (xem bảng).

Một số loại thảo dược có tính kháng khuẩn phổ biến tại Phú Thọ

ĐVT: % phiếu điều tra

STT	Tên thảo dược	Mọc trong tự nhiên	Có bán sẵn	Trồng phổ biến
1	Cỏ sữa	77,0	0,0	0,0
2	Cỏ xước	92,7	0,0	0,0
3	Rễ quạ	44,7	0,0	39,0
4	Rau sam	85,3	44,0	0,0
5	Hành	0,0	100,0	59,7
6	Tỏi	0,0	100,0	19,0
7	Gừng	0,0	100,0	60,7
8	Riêng	26,0	100,0	73,0
9	Nghệ	34,3	92,0	56,0